

POSTANOWIENIE

Dnia 27 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

w sprawie z powództwa E. B.
przeciwko S. [...] spółce akcyjnej w B.
o naprawienie szkód górniczych,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 27 maja 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 7 czerwca 2021 r., sygn. akt V ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od E. B. na rzecz S. [...] spółki akcyjnej w B. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 7 czerwca 2021 r. Sąd Apelacyjny w [...] po rozpoznaniu sprawy z powództwa E. B. przeciwko Spółce R. [...] spółce akcyjnej w B. o naprawienie szkód górniczych na skutek apelacji Pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w G. z 25 lutego 2019 r. zmienił zaskarżony wyrok w pkt 1 w ten sposób, że zasądził od Pozwanej na rzecz Powódki kwotę 412.330,80 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 350.000 zł od 24 kwietnia 2018 r., a od kwoty 62.330,80 zł od 25 lutego 2019 r., a w pozostałym zakresie powództwo oddalił, w pkt 3 i 4 w ten

sposób, że określił, że Powódka ponosi 20% kosztów procesu, a Pozwana 80% kosztów procesu oraz nieuiszczonych kosztów sądowych.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku wniosła Powódka, zaskarżając wyrok w zakresie pkt 1 i 2 w części i zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 361 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 145 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r., poz. 1072), a także przepisów postępowania, tj. art. 233 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c.

Powódka wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazując, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, skarga jest oczywiście uzasadniona oraz istnieją poważne rozbieżności w orzecznictwie sądów, a także istnieje potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną Pozwana wniosła o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania oraz o zasądzenie od Powódki na rzecz Pozwanej kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, silnie nacechowanym pierwiastkiem publicznoprawnym, a jej rolą nie jest korygowanie wszelkich orzeczeń sądowych zawierających uchybienia, lecz ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój jurysprudencji i prawa pozytywnego. Taka konstrukcja i rola skargi kasacyjnej, implikuje poddanie jej kontroli wstępnej pod kątem spełniania kryteriów, kwalifikujących ją do przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

Stosownie do 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych, budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Na wstępie należy przypomnieć, że zarówno wniosek, jak i jego uzasadnienie, stanowią odrębne części (elementy konstrukcyjne) skargi kasacyjnej, zaś Sąd Najwyższy na etapie rozpoznania wniosku o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania dokonuje oceny jedynie zaistnienia przesłanek wniosku i argumentacji juretrycznej go uzasadniającej. Z tej przyczyny nie jest wystarczające odesłanie przez skarżącego do motywów uzasadnienia podstaw kasacyjnych, które samodzielnie i odrębnie są oceniane w razie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, a postępowanie wywołane tą skargą nie stanowi postępowania w ramach trzeciej instancji sądowej. Wystąpienie każdej z okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi do rozpoznania powinno zostać szczegółowo uzasadnione, przez wykazanie w drodze profesjonalnego wyводу prawniczego, z powołaniem się na stosowne, dotychczasowe orzecznictwo sądowe oraz poglądy doktryny, a także umotywowane własne zdanie, żeby przekonać Sąd Najwyższy o potrzebie rozpoznania sprawy kolejny raz, mimo że zaskarżone orzeczenie Sądu II instancji jest prawomocne. Skarga kasacyjna w niniejszej sprawie wymagań tych nie spełnia.

Oparcie wniosku na przesłance oczywistej zasadności wymaga wykazania przez skarżącego niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka (*prima facie*), bez konieczności pogłębionej analizy, sprzeczności wykładni lub zastosowania prawa materialnego lub procesowego z brzmieniem przepisów lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji. Skarżący powinien zawrzeć w skardze wyodrębniony wywód prawny wskazujący, w czym przejawia się „oczywistość” naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego (zob. niepublikowane postanowienia Sądu Najwyższego z 5 września 2008 roku, sygn. akt I CZ 64/08, 19 grudnia 2001 roku, sygn. akt IV CZ 200/01, 9 czerwca 2008 roku, sygn. akt II UK 37/08).

Skarżąca wskazała, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, gdyż orzeczenie wydane przez Sąd I Instancji było prawidłowe, a zostało zmienione przez Sąd II Instancji w taki sposób, który należy uznać za niedopuszczalny. Sąd bowiem zmienił wysokość należnego powódce odszkodowania przyjmując za prawidłowy wariant odszkodowania ustalający wartość uszkodzonego obiektu

powódki w dacie późniejszej niż powstanie szkody. Jak wskazała, takie rozstrzygnięcie należy uznać za obarczone poważnym błędem, tym bardziej, że data powstania szkody nie budziła wątpliwości podobnie jak właściwy sposób jej naprawy. Jednakże sąd dokonał oceny zgromadzonego materiału dowodowego i wyciągnął wnioski zgodne z zasadami logicznego myślenia.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w tym zakresie koncentruje się wokół podważenia oceny dowodu dokonanej przez Sąd *meriti*, a tymczasem podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.). Wypada też na marginesie zaznaczyć, iż zgodnie z art. 278 § 2 k.p.c., w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych sąd po wysłuchaniu wniosków stron co do liczby biegłych i ich wyboru może wezwać jednego lub kilku biegłych w celu zasięgnięcia ich opinii. Dowód z opinii biegłego sądowego ma charakter szczególny, gdyż zasadniczo nie służy ustalaniu okoliczności faktycznych, lecz ich ocenie przez pryzmat wiadomości specjalnych. Do dokonywania wszelkich ustaleń w procesie powołany jest sąd, a nie biegły (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 20 stycznia 2015 r., V CSK 254/14, niepublikowany). Sąd, kierując się ustaleniami zawartymi w opinii biegłego, dokonuje ich samodzielnej oceny na podstawie kryteriów doświadczenia życiowego, logiki i wiedzy powszechnej, co także dotyczy rzeczowości odniesienia się przez biegłego w opinii uzupełniającej do zarzutów podnoszonych przez strony (uczestników) postępowania. Na tej podstawie do sądu należy ocena tego, czy argumentacja zawarta w opinii jest przekonująca, rzeczowa i rzetelna (postanowienie Sądu Najwyższego z 8 września 2020 r., V CSK 526/18, niepublikowane). Ocena środka dowodowego, jakim jest opinia biegłego, należy zatem wyłącznie do sądu.

Przedstawienie okoliczności, uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne, polega na sformułowaniu samego zagadnienia oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja

2006r. , sygn. akt V CSK 75/06, niepublikowane). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie.

Skarżąca wskazała, że zagadnienie prawne sprowadza się do wyjaśnienia kwestii, czy fakt wystąpienia szkody o charakterze ciągłym może determinować zasadność ustalenia odszkodowania według stanu rzeczy na datę inną niż data powstania szkody, a także, czy w przypadku szkód pogłębiających się, o charakterze ciągłym, o ustaleniu momentu na który obliczać winno się wartość uszkodzonej rzeczy prawidłowym jest ustalenie jej stanu w oparciu o moment determinujący sposób naprawy czy powstania szkody. W rzeczywistości problem ten został ujęty w taki sposób, iż zgodnie ze stanowiskiem Skarżącej wiąże się z oceną dowodu z opinii biegłego.

Skarżąca podnosi, że istnieją rozbieżności w orzecznictwie co do sposobu prawidłowego ustalania wartości odtworzeniowej uszkodzonego obiektu w przypadku jednorazowego odszkodowania.

Obie podnoszone powyżej kwestie, wskazane przez stronę skarżącą jako stanowiące istotne zagadnienie prawne oraz przemawiające za potrzebą wykładni przepisów prawa budzących poważane wątpliwości lub rozbieżności w orzecznictwie, nie zostały w sposób należyty umotywowane. Skarżąca nie przeprowadziła wywodu prawnego, w którym wykazałaby istnienie rzeczywistych wątpliwości lub rozbieżności, względnie konieczności wypowiedzi przez Sąd Najwyższy z uwagi na istotne trudności w zakresie wykładni prawa.

Skarżąca wskazała ponadto na konieczność wypowiedzi Sądu Najwyższego, ponieważ brak jest wykładni przepisów, w szczególności art. 363 § 1 k.c. z uwagi na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne. Jednak również w tym przypadku nie przedstawia argumentacji, która wykazywałaby taką konieczność.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przesądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu. O kosztach

postępowania orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 oraz art. 99 k.p.c. i art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. w zw. z § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 265).

Z uwagi na treść art. 29 § 2 i 3 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1904), które to przepisy stanowią konkretyzację norm konstytucyjnych, Sąd Najwyższy, nie mając kompetencji do pominięcia stosowania przepisów ustawy oraz mając na względzie niepodważalność powołania sędziego na podstawie art. 179 Konstytucji RP, odstąpił od oceny prawidłowości powołania sędziów w składzie Sądu *ad quem*, a w konsekwencji ważności postępowania czy skuteczności orzeczenia z powyższych względów, co wynika z wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 7 października 2021 r., sygn. K 3/21, zaś w zakresie skuteczności wstrzymania („zawieszenia stosowania”) przepisów ustawy o Sądzie Najwyższym z wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 14 lipca 2021 r., sygn. P 7/20 (OTK ZU nr A/2021, poz. 49). Tym samym Sąd Najwyższy nie znajduje podstaw do niestosowania w niniejszej sprawie art. 29 § 2 i 3 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym stosownie do pkt 1 lit. d postanowienia Wiceprezes Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-204/21 R Komisja Europejska przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej (ECLI:EU:C:2021:593). Powyższe nie pozwalają bowiem na ocenę kryteriów odnoszących się do okoliczności wyboru kandydatów na stanowisko sędziowskie przez Krajową Radę Sądownictwa, a w konsekwencji kwestionowanie skuteczności powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego przez Prezydenta RP, a tym samym ubezskutecznienia inwestytury, czego nie mogą w szczególności uzasadniać kryteria wskazane w wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 19 listopada 2019 r. w sprawach połączonych C-585/18, C-624/18 i C-625/18, A.K. przeciwko Krajowej Radzie Sądownictwa oraz C.P., D.O. przeciwko Sądowi Najwyższemu, ECLI:EU:C:2019:982. Niezależnie od powyższego jednak, również w świetle wyroków Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej ewentualne wady procedury wyboru kandydata na urząd sędziego przed Krajową Radą Sądownictwa, nawet w razie uznania naruszenia Konstytucji RP w tym zakresie (poprzez stwierdzenie niezgodności z Konstytucją przepisów stanowiących podstawę

procedury zakończonej powołaniem do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego), nie pozwalają na podważenie niezależności sądu rozpoznającego sprawę, zaś samo powołanie przez Prezydenta RP na urząd sędziego jest niepodważalne (wyrok TSUE z 22 marca 2022 r., C-508/19, M.F. przeciwko J.M., ECLI:EU:C:2022:201).

[as]